
NOTA
DE PREMSA

DEMÀ ES COMPLEIXEN 50 ANYS DE LA POSADA EN MARXA DE LA CENTRAL HIDRÀULICA DE TAVASCAN

- *El 30 de novembre de 1971 es va posar en marxa la central, un complex singular que es troba a 500 metres de profunditat dins la muntanya i que té un dels salts d'aigua més importants d'Europa*
- *D'entre les diferents activitats previstes per Endesa i l'Ajuntament de Lladorre per celebrar l'efemèride, de moment s'ha instal·lat una turbina commemorativa al municipi de Tavascan i s'ha renovat l'espai informatiu i didàctic dins la central, obert a visites*
- *La central, 50 anys i més de 7 milions de MWh de producció després, segueix aprofitant la força de l'aigua per a produir energia lliure d'emissions alhora que contribueix al desenvolupament econòmic i social del territori*

Tal dia com demà, un 30 de novembre d'ara farà 50 anys, la Central Hidroelèctrica de Tavascan produïa el seu primer megawatt d'energia. Mig segle i més de 7.323.000 MWh després, la central segueix aprofitant la força de l'aigua per a produir energia lliure d'emissions amb sistemes, això sí, d'última tecnologia i en gran part digitalitzats. El complex hidroelèctric, que té la singularitat de trobar-se a 500 metres de profunditat dins la muntanya i tenir un dels salts d'aigua més importants d'Europa, va marcar l'esdevenir econòmic i social del territori i encara ara, avui, n'és un eix vertebrador.

Amb motiu de la commemoració del seu 50è aniversari, Endesa i l'Ajuntament de Lladorre van presentar el passat mes de juliol un logo commemoratiu, creat especialment per l'ocasió, així com un calendari d'actes de celebració que es preveu es realitzin en els propers mesos, tals com un acte institucional a la central o un webinar sobre la història de la mateixa. De moment, entre les accions realitzades, destaquen l'estrena d'un nou espai expositiu realitzat per la Fundació Endesa i que es pot veure en les visites guiades a la central i la instal·lació d'una turbina a la rotonda de sortida del poble de Tavascan. Es tracta d'una turbina de tipus Pelton, que va funcionar a la central de Tavascan entre els anys 1971 i 2010, i que des de fa unes setmanes recorda a visitants i habitants de l'entorn la importància i el compromís d'aquesta infraestructura en el passat i també, present i futur del territori.

CENTRAL HIDROELÈCTRICA
TAVASCAN

**Ajuntament
de Lladorre**

Una gran obra que va canviar la vida d'un poble

L'estudi i planificació del projecte es va iniciar l'any 1958, quan els primers topògrafs van traslladar-se a la zona per projectar la nova carretera d'accés i adequar el pont sobre el riu Noguera Pallaresa, a Llavorsí, per permetre el pas de vehicles de gran tonatge. Així, a més d'obrir carreteres i pistes de muntanya i construir campaments, es van haver de crear preses als llacs per augmentar la seva capacitat d'emmagatzematge, perforar la roca per ubicar al seu interior les centrals subterrànies així com les vàlvules sota els llacs. Es van construir fins a 75 quilòmetres de túnels, canonades, canals i galeries de servei a més de línies d'alta i baixa tensió.

Així, aquestes obres d'enorme envergadura, van durar de manera ininterrompuda des de 1950 fins a 1974 i van requerir el treball de fins a 10.000 obrers vinguts d'arreu de l'estat espanyol. La punta màxima va ser de 2.677 treballadors l'any 1965, i la mitjana anual de 1512 en el període 1958-1975. Aquests obrers vivien en barracons a la muntanya durant tota la setmana i baixaven al poble de Tavascan en els dies festius. La seva arribada, va suposar un important increment demogràfic al poble i a la seva configuració ja que va comportar la necessitat de construcció de nous serveis per a poder atendre'ls.

La Central de Tavascan

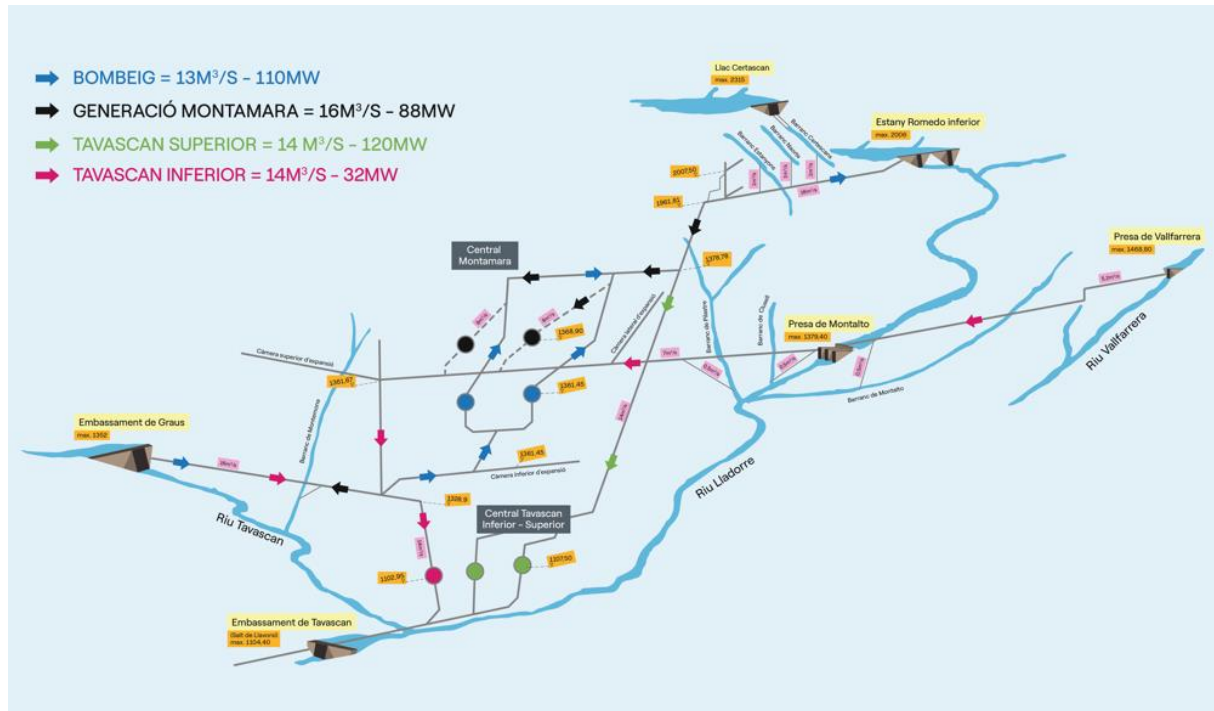
La central de Tavascan està integrada en el complex hidroelèctric de l'Alt Cardós que comprén 3 salts d'aigua subterrànies (Tavascan superior, Tavascan inferior i Montamara) i s'alimenta dels embassaments i llacs de Certascan, Romedo, Vallferrera, Montalto i Graus.

El conjunt es troba dins d'una caverna de 500 metres de profunditat a l'interior de la muntanya del Pic de Guerón. Una de les seves singularitats és que integra un dels primers sistemes de generació hidràulica reversible, la primera d'aquestes característiques que es va posar en marxa a l'Estat espanyol, i concretament ho fa en el salt de Montamara. De dia agafa l'aigua dels llacs per produir electricitat, i durant la nit funciona com una estació de bombeig; torna a pujar l'aigua fins als llacs superiors per poder reutilitzar l'aigua com a font d'energia.

El funcionament està totalment automatitzat i telecontrolat des de la central de comandament d'Endesa a Lleida, des d'on s'obren i tanquen les vàlvules i comportes, per regular l'aigua que farà moure les corresponents turbines.

Les tres centrals del complex, permeten disposar de diferents variants de producció, que s'utilitzen en funció de l'energia que es vol obtenir, i de l'aigua disponible en cada embassament. Així, durant l'any 2020, es van produir un total de **260.534 MWh**, l'equivalent al consum d'unes **65.000 llars**.

Esquema del complex

Dins la caverna principal, trobem els dos grups turbina-alternador de Tavascan Superior (dues turbines tipus Pelton) i un grup turbina-alternador (tipus Francis) així com la sala de control.

L'aigua de Tavascan Superior prové del llac Romedo i la corresponent a la de Tavascan Inferior ho fa de la presa de Graus.

A la caverna auxiliar es troben situats els transformadors que eleven la tensió de generació , d'11 kV a 220 kV així com els interruptors (11 kV).

Tot plegat, les tres unitats produeixen aproximadament 150 MW de màxima potència efectiva, una setena part del que produeix, per exemple, una central nuclear (1.000 MW).

Dades Tècniques	Tavascan Inferior	Tavascan Superior	Montamara
Any de posada en marxa	1971	1971	1974
Tipus de central	Embassament	Embassament	Bombeig
Tipus de presa	Gravetat	Gravetat	Gravetat
Capacitat embassament	0,332Hm3	1,303 Hm3	1,303 Hm3
Salt brut	247,3 m	898,5 m	636,3 m
Cabal Màxim	14 m3/s (plena càrrega)	14 m3/s (plena càrrega)	16/13 m3/s
Tipus de turbina	1 Francis	2 Pelton	2 Pelton
Potència nominal	38,5 MVA	70 MVA	55 MVA

**Ajuntament
de Lladorre**

Visites a la central

La visita a les instal·lacions de la central, que tot just es reprèn, és un complement de la visita al Centre d'Interpretació de l'Aigua de Tavascan on s'explica la història de la construcció del complex i es fa una aproximació als conceptes bàsics de la generació d'energia hidroelèctrica. Una de les novetats que ofereix el Centre enguany, es la projecció d'un nou documental divulgatiu al voltant d'aquesta temàtica. Posteriorment a les explicacions que es fan al Centre, es realitza una ruta per l'interior d'aquesta infraestructura hidroelèctrica que té una durada d'una hora i mitja i permet conèixer, en viu i en directe, com s'aprofita la mateixa força de l'aigua per generar energia lliure d'emissions. Recentment, s'hi ha instal·lat un nou espai expositiu, amb panells informatius i gràfics, per comprendre millor el funcionament de la central. Aquests han estat realitzats per la Fundación Endesa.